

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21 Mart 2023

Sayı :30824082-610 6013862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (383 Adet, 192 Sayfa)

HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU'NUN
TBMM 7/77025 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Kastamonu'nun Hanönü ilçesinde, 2007 yılından bu yana Acacia Madencilik tarafından işletilen ve 5 Aralık 2019 tarihinde kapasite artışı projesi ile ilgili olarak hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Raporu, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu'nca olumlu bulunan Acacia Madencilik'e ait bakır madeninin atıklarını taşıyan borularda 2 Ocak'ı 3 Ocak'a bağlayan gece patlama olmuştur. Madenin proses tesisi ile atık havuzu arasındaki boruların ilçe merkezinden geçen kısmında sızıntı meydana gelmiştir.

Daha önce 18 Kasım 2022 ve 11 Aralık 2022 tarihlerinde meydana gelen patlamaların ardından maden şirketi boruların yenilendiğini belirtmiş ancak son patlamanın önüne geçilmemiştir.

Bölgede yaşayan yurttaşlar ise söz konusu patlamalardan tedirginlik yaşamaktadırlar. Yurttaşlar madenin faaliyetlerinin durdurulmasını ve boruların yerleşim yerlerinden taşınmasını talep etmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1- Gökırmak Nehri'nin yanında bulunan bakır madeninin, Kızılırmak Deltası'ndan sonra Karadeniz'e dökülmesi sebebiyle yaratacağı ekolojik zararın etkileri hesap edilmiş midir?
- 2- Daha önce aynı madende 18 Kasım 2022 ve 11 Aralık 2022 tarihlerinde yaşanan patlamalarla ilgili cezai işlem yapılmış ve soruşturma açılmış mıdır? Bu patlamaların ve sızıntının ekoloji ve halk sağlığı bakımından etkileri araştırılmış mıdır?
- 3- Daha önce 2020 yılında Yılanlı Deresi'nin kirlenmesine sebep olan ve atık havuzunda yaşanan; maden şirketinin Halkla İlişkiler Müdürü tarafından da kabul edilen sıkıntıya ilişkin şirkete cezai işlem uygulanmış mıdır, konuyla ilgili herhangi bir soruşturma yapılmış mıdır?
- 4- Bakır madenciliği faaliyetlerinde çinko, kadmiyum, kurşun gibi birçok ağır metal ortaya çıkmaktadır. Maden şirketinin faaliyet alanında yer alan yeraltı ve yerüstü sularında madencilik kaynaklı kirlilik olup olmadığına dair bir çalışma yapılmış mıdır?
- 5- Hanönü ilçe merkezinin 500 metre kuzeydoğunda Gencer Maden İşletmeleri AŞ, 1750 metre güneyinde Acacia Madencilik, 4000 metre batısında ise Köseoğlu Madencilik olmak üzere en az üç maden ocağı bulunmaktadır. Bu kadar küçük alandaki yoğun madencilik faaliyetlerinin insan yaşamında ve doğal ortamda yarattığı Kümülatif Etki Değerlendirmesi Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) süreçlerinde yapılmakta mıdır?

CEVAPLAR

- 1- Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Raporu'nda Gökırmak Nehri'ne olabilecek etkiler değerlendirilmiştir.
- 2- Kastamonu Valiliği (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) görevlilerince yapılan denetimlerde Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. tarafından Açık Ocak Bakır Madeni, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi'nde 18 Kasım 2022 ve 11 Aralık 2022 tarihlerinde boru patlamaları nedeniyle sızıntılar meydana gelmiş olup, 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesi (Değişik:26/4/2006-5491/14 md.) (j) bendi uyarınca, meydana gelen sızıntılar için her defasında fiil tekrar ettiğinden (131.516.00x3) 394.548,00 TL idari para cezası olmak üzere, işletmeye 3 idari işlemde toplam 1.668.860 TL idari para cezası uygulanmış ve savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.
- 3- Kastamonu Valiliği (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) görevlilerince yapılan denetimlerde Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. tarafından Açık Ocak Bakır Madeni, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi'nde Yılanlı Deresi'nin kirlenmesine sebep olan ve atık havuzu'nda 16 Şubat 2020 tarihinde meydana gelen patlama nedeniyle 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesi (Değişik:26/4/2006-5491/14md.) (j) bendi uyarınca 88.499,00 TL idari yaptırım uygulanmış ve savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.
- 4- Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Olumlu Kararı'na esas ÇED Raporu'nda yer altı ve yerüstü sularında mevcut durumun tespiti amacıyla gözlem kuyuları açılmış ve numuneler alınarak analizler yapılmıştır. ÇED Raporu'nda işletme dönemi için izleme planı verilmiştir. Suların izlenmesi kapsamında yüzey suları, çökeltme havuzları, yeraltı suları, içme suları ve deşarj sular takip edileceği hususu raporda verilmiştir. Ayrıca proje işletme aşamasında meydana gelebilecek kirlilik tespiti amacıyla gözlem kuyuları açılmış ve yeraltı ve yüzey sularından belirli periyotlarda numune alınarak işletmenin izleme ve denetimi yapılacağı belirtilmiştir.
- 5- Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Raporları'nda Kümülatif Etki Değerlendirmesi başlığımız mevcut olup, proje etki alanında bulunan diğer madencilik faaliyetleri ile kümülatif etki değerlendirmesi (toz, gürültü, su kaynakları, trafik vb.) yapılmaktadır.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. tarafından Açık Ocak Bakır Madeni, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi'nde faaliyetlere devam edildiği ve işletme projesi kapsamında Cevher Zenginleştirme Tesisi ile Atık Depolama Tesisi arasında bulunan mevcut atık boru hattı çalışırken, mevcut hattın kullanım amacından kaynaklı yıpranmışlık ve geçmiş teknolojiye dayalı imalatı yapılmış boruların yüksek teknoloji ürünü borular ile değiştirilmesi ve bu sayede çevresel risklerin azaltılması amacıyla bu boru hattına paralel yeni bir atık boru hattı yapılması planlandığı belirtilerek, söz konusu geçici altyapı tesisi projesi ile ilgili kurum görüşümüz talep edilmiş, Bakanlığımızca 26.12.2022 tarihli yazımız ile bahse konu yeni bir atık boru hattı yapılması uygun bulunmuş ve Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamı dışında değerlendirilmiştir.